

İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDAKİ DEĞİŞİKLİK

I-GİRİŞ

7036 sayılı yeni İş Mahkemeleri Kanunu 25.10.2017 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. Böylece 30.01.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırıldı.

İş Mahkemeleri Kanunu kısa bir kanundur, yaklaşık 10 maddedir.

5521 sayılı İş Kanunu yürürlükte kaldığı 67 yıl boyunca 8 kez değiştirilmiş, 7 maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 2011 Yılında yürürlüğe girmesinden sonra kanun yoluna başvurma, yargılama usulü ile ilgili hükümlerinin uygulanma imkanı kalmamış, gelişen ve değişen şartlar iş mahkemelerinin yükünü çok artırmıştır.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun en önemli özelliği zorunlu arabuluculuğu getirmesidir. Bu yazımızda zorunlu arabuluculuk hariç diğer değişikliklerin neler olduğu anlatılmaya çalışılacaktır.

Hukuk düzenimiz, genel yargılama kuralları dışında iş hukukuna hakim olan temel ilkeleri de nazara alarak özel bir uzmanlığı gerektiren iş yargılamasını İş Mahkemeleri Kanunu ile düzenlemiştir. İş hukukunun en önemli özelliği işçiyi koruma ilkesinin de esas alındığı bu mahkemeler tek hakimlidir.

İş mahkemeleri kurulurken genel mahkemelerden daha çabuk, daha ucuz ve daha kolay bir şekilde işçinin işveren karşısında mevzuat ve iş sözleşmesinden kaynaklanan haklarının korunması esas alınmıştır.

İşyeri ve İşçi Sayıları

Ülkemizde 14 milyona yakın işçi ve 1 milyon 750 bine yakın işyeri bulunmaktadır. İşçi ve işveren arasındaki uyuşmazlıklar, hem çalışma hayatının hem de yargının gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda 2017 yılı Mayıs ayı itibarıyla 50'si sosyal güvenlik hukukunda uzman olmak üzere 320 iş mahkemesinde 376 hâkim bu uyuşmazlıkları çözmek için çalışmaktadır. İş mahkemesi kurulmayan yerlerde ise 514 asliye hukuk mahkemesi, iş mahkemesi sıfatıyla iş uyuşmazlıklarına ilişkin davalara bakmaktadır.

Dava Sayıları

İlk derece mahkemelerindeki 3 milyon 525 bin civarındaki hukuk uyuşmazlığının yaklaşık yüzde 15'i iş uyuşmazlıklarından kaynaklanmaktadır. Yargıtaydan alınan istatistikî verilere göre 2016 yılında bakılan 780 bin civarındaki hukuk uyuşmazlığının yaklaşık yüzde 30'u iş hukukundan kaynaklanmaktadır.

İş davalarının yıllık ortalama görülme süresi 2010 yılında 466, 2011 yılında 488, 2012 yılında 483, 2013 yılında 381, 2014 yılında 417, 2015 yılında 431, 2016 yılında 434 gün olarak karşımıza çıkmaktadır.

İş Mahkemelerinin Kuruluşu

İş mahkemeleri, Hakimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak tek hakimli olarak ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzumlu görülen yerlerde kurulur.

Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Bursa gibi iş davalarının çok olduğu yerlerde ayrı iş mahkemesi kurulmuştur. Bunlardan Ankara, İstanbul gibi iş davalarının daha çok olduğu

yerlerde birden fazla iş mahkemesi vardır. Örneğin Ankara Adliyesinde 45 iş mahkemesi vardır.

Ayrı bir iş mahkemesinin bulunduğu yerlerde, iş uyuşmazlıkları bu mahkemede görülür. İş çokluğu nedeniyle birden fazla iş mahkemesi bulunursa; bu mahkemeler arasında iş bölümü yapılır. İş bölümü, nöbetçi iş mahkemesince gerçekleştirilir. Dosyaların iş mahkemeleri arasındaki dağılımına taraflar itiraz edemezler. Mahkeme de kendisine verilen davayı diğer iş mahkemelerinden birine gönderemez.

İş davasına, o yerde iş mahkemesi kurulmamışsa asliye hukuk mahkemesi bakacaktır. Asliye hukuk mahkemesi bu davada, İş Mahkemeleri Kanunundaki usul ve esaslara göre yargılama yapacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumuna Başvuru Zorunluluğu

Önceki İş Mahkemeleri Kanununa 2014 yılında eklenen Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurma zorunluluğu (zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç) ile zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebiyle işveren aleyhine açılan davalarda davanın Kuruma resen ihbarını, Kurumun ferî müdahalesini ve kanun yoluna başvuruyu düzenleyen fıkra hükmü de yeni İş Mahkemeleri Kanununda korunmuştur. Buna göre,

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurmak zorunludur. Başvuruya altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

İş Mahkemelerinin Görevi

İş mahkemeleri 5521 sayılı Kanundaki mevcut görevlerine ilaveten 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunundaki hizmet sözleşmesiyle çalışanların (genel hizmet sözleşmesi, pazarlamacılık sözleşmesi ve evde hizmet sözleşmesi), 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun kapsamındaki gazetecilerin, 854 sayılı Deniz İş Kanunu kapsamındaki gemiadamlarının da işçi ve işveren uyuşmazlıkları görev kapsamına alınmıştır.

İdari para cezalarına yapılan itirazlar, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklar da iş mahkemelerinin görev alanına girmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezaları, 5510 sayılı Kanun ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun ilgili hükümleri uyarınca idare mahkemelerince denetlenmektedir.

Türkiye İş Kurumu tarafından verilen idari para cezaları ise 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu, 4857 sayılı Kanun, 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu, 6331 sayılı Kanun, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ve 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununun ilgili hükümleri uyarınca sulh ceza hakimliklerince denetlenmektedir.

Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işlere de iş mahkemeleri bakacaktır.

İş Mahkemelerinin Yetkisi

Yetki, bilindiği gibi yer yönünden uyuşmazlığa hangi mahkemenin bakacağı hususuyla ilgilidir.

İş mahkemelerinde açılacak davalarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunundaki yetki hükümlerine uygun olarak davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi ile işin yapıldığı yer mahkemesi yetkili mahkeme olarak belirlenmektedir. Ayrıca işlemin yapıldığı yer mahkemesinin de yetkili olduğu kabul edilmektedir.

Davacı, dava açarken bu yerlerden birisini tercih edebilecektir.

İş kazasından doğan tazminat davalarında, iş kazasının veya zararın meydana geldiği yer ile zarar gören işçinin yerleşim yeri mahkemesi de yetkili mahkeme olarak kabul edilmektedir.

Yetki ile ilgili bu hükümler, yetki sözleşmesi ile değiştirilemez.

Yargılama Usulü

İş mahkemelerinde hangi yargılama usulünün uygulanması konusunda metin düzeyinde bir karışıklık vardı. Bu karışıklık giderilerek dava konusu ne olursa olsun iş mahkemelerinde basit yargılama usulünün uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Basit yargılama usulünde cevaba cevap ve ikinci cevap dilekçeleri yoktur. İki duruşma arasında kural olarak bir aydan fazla olmaması esas alınır. Bu da davaların daha kısa süre içinde çözümlenme imkanını getirir.

İşçilerin, hizmet akdi veya iş sözleşmesi sebebiyle açtıkları davalar ilk derece mahkemelerinde adli tatilde görülebilmektedir.

Davaların yığılması söz konusu olduğunda her bir talebe ilişkin vakıalar bakımından ispat yükü ve delillerin ayrı ayrı değerlendirileceği hükme bağlanmıştır. 6100 sayılı Kanunun 110 uncu maddesi davaların yığılmasını düzenlemekte ve aynı davalıya karşı, birbirinden bağımsız birden fazla asli talebin, aynı dava dilekçesinde ileri sürülebilmesini dava yığılması olarak tanımlamaktadır. Bunun için, birlikte dava edilen taleplerin tamamının aynı yargı çeşidi içinde yer alması ve taleplerin tümü bakımından ortak yetkili bir mahkemenin bulunması şart olarak görülmektedir. İş yargılamasında ileri sürülen talepler (kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai ücreti, yıllık izin ücreti ve benzeri) dikkate alındığında dava yığılması iş uyuşmazlıklarında sıklıkla görülecektir. Bu davalardaki iddia ve savunmaların mahiyetine göre tarafların ispat yükleri ayrı ayrı belirlenecektir.

Kanun Yolları

6100 sayılı Kanunun kanun yollarına ilişkin hükümleri, iş mahkemelerinden verilen kararlar hakkında da uygulanacaktır.

Kanun yoluna başvuru süresi, ilamın taraflara tebliğinden itibaren işlemeye başlayacaktır. Böylece iş mahkemelerinden verilen kararlar aleyhine kanun yoluna başvuru süresinin tefhimle mi yoksa tebliğle mi başlayacağına, tefhimin usulüne uygun yapıp yapılmadığına ilişkin tartışmalar ve tereddütler ortadan kalkacaktır.

Temyiz Edilemeyen Kararlar

İş mahkemelerinin tüm kararları temyize uygun değildir. Bazı kararları bölge adliye mahkemelerinde (istinaf kanun yolunda) kesinleşmesi kabul edilmektedir. Bunlar;

İşe iade davaları, işçiye verilen disiplin cezalarının iptali davaları için Yargıtay'a temyize gidilemez. Yine 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununda düzenlenen bazı davalar için de Yargıtay yolu kapalıdır.

Yine aynı şekilde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 362 nci maddesine göre, (2017 yılı için) miktar veya değeri 41.530 Türk Lirasını (bu tutar dahil) geçmeyen davalara ilişkin olarak iş mahkemelerince verilen kararlar da istinaf kanun yolunda kesinleşecek, Yargıtay'da temyiz edilemeyecektir.

İŞ KANUNUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

Yeni düzenlemeyle, işe iade talepleri yönünden de arabulucuya başvurma zorunluluğu getirildiği için 4857 sayılı İş Kanununun 20 nci ve 21 inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde düzenlenen ve uygulamada "işe başlatmama tazminatı" ile "boşta geçen süre alacağı" olarak nitelenen alacakların ay esaslı değil parasal miktar esaslı olarak belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Böylece işe iade konusunda mahkeme kararıyla hüküm altına alınan bu iki alacağın tahsili amacıyla yeni bir dava açılmasına gerek kalmayacaktır.

İşe İade Davalarında Arabulucu Zorunluluğu

İşe iade talebiyle dava açmak için 4857 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde öngörülen bir aylık süre, yapılan değişiklik ile arabulucuya başvurmak için kabul edilmiş bulunmaktadır. Dolayısıyla işe iade talep eden işçi, fesih bildiriminden tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde arabulucuya başvurmak zorunda olacaktır. Arabuluculuk faaliyeti sonunda işçi ve işveren tarafının işe iade konusunda anlaşmaya varamamaları halinde, arabulucu tarafından son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilecektir.

Arabulucuya başvurmadan ya da arabulucuya başvurulduğu halde arabulucu tarafından anlaşmaya varılmadığına ilişkin düzenlenen son tutanak dava dilekçesine eklenmeden dava açılırsa nasıl bir yol izleneceği yine 20 nci maddede açıklanmıştır. Buna göre, mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Bu hükme uyum sağlanması amacıyla 4857 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yapılan düzenleme ile, arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle davanın usulden reddi halinde, işe iade talepli davalara münhasır olmak üzere, ret kararının resen tebliğe çıkarılacağı ve kararın usulen kesinleştirileceği; kesinleşen ret kararının da yine resen tebliğe çıkarılacağı ve bu tebliğden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabileceği hükme altına alınmıştır.

İşe İade Davalarında Hakların Parasal Değerle İfade Edilmesi

İşe iade davaları sonucunda mahkeme boşta geçen süreye ilişkin alacak (ücret ve diğer haklar) ile işe başlatmama tazminatını ay esaslı olarak belirlemektedir. İşe başlamak isteyen işçinin işe başlatılmaması durumunda kararda ay esaslı olarak belirlenen alacak ve tazminatın tahsili için ikinci bir dava açması öz konusu oluyordu. Bu da işçi bakımından sorunlu olan bu durumun önüne geçmek hem de yargının iş yükünü azaltmak amacıyla mahkemenin belirtilen alacak ve tazminatı parasal olarak belirlemesi ve işe başlatılmama durumunda kararda yazan parasal miktarın tahsili için doğrudan icra takibine geçilebilmesine imkan tanımaktadır.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde;

İşe başlatma tarihini,

Ücret ve diğer hakların parasal miktarını,

İşçinin işe başlatılmaması durumunda tazminatın parasal miktarını, belirlenmeleri zorunludur. Aksi takdirde anlaşma sağlanamamış sayılır ve son tutanak buna göre düzenlenir.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Personelinin Yetkisinin Sona Ermesi

4857 sayılı İş Kanununun 91 ve 92 nci maddelerinde gerekli değişiklikler yapılarak Çalışma ve İş Kurumu il müdürlükleri personelinin “iş sözleşmesi fiilen sona eren işçilerin” kanundan, iş ve toplu iş sözleşmesinden doğan bireysel alacaklarına ilişkin şikayetleri inceleme yetkisi kaldırılmıştır.

İş sözleşmesi devam eden işçiler bakımından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının iş müfettişleri eliyle denetim ve teftiş yetkisi devam etmektedir. İş sözleşmesi fiilen sona eren işçilerin doğrudan arbulucuya başvurmaları gerekmektedir.

İşçilik Alacaklarına İlişkin Zamanaşımı Süresinin Azalması

İş Kanununa eklenen Ek Madde 3 ile zamanaşımı süresi 10 yıldan 5 yıla indirilmiştir. Düzenlemeye göre, 25.10.2017 tarihinden sonra sona eren iş sözleşmesinden kaynaklanmak kaydıyla hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti, kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, ve iş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminatların zamanaşımı süresi beş yıldır.

Bu maddede belirtilen yıllık izin ücreti ve tazminatlar için daha önce işlemeye başlamış bulunan zamanaşımı süreleri, değişiklikten önceki hükümlere tabi olmaya devam edecektir. Ancak, zamanaşımı süresinin henüz dolmamış kısmı, bu maddede öngörülen süreden uzun ise, bu maddede öngörülen sürenin geçmesiyle zamanaşımı süresi dolmuş olur.

İş Mahkemeleri Kanununun getirdiği en büyük yenilik işçilik alacaklarına ilişkin taleplerin önce arbulucu aracılığıyla çözümlenmesi konusunda zorunluluk getirilmesidir.

Bilindiği gibi ülkemizde 2012 Yılından tarihinden beri hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk uygulanmaktadır. 22.06.2012 tarih ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunundaki düzenlemeye göre bu arabuluculuk zorunlu değil isteğe bağlıdır.

İsteğe bağlı arabuluculukla ilgili verilere baktığımızda yaklaşık 18 bin uyuşmazlığın 16.000 işçi işveren uyuşmazlığıdır. Yine bakıldığında arabuluculuk aracılığıyla bu uyuşmazlıkların %90'ı çözümlenmiştir. Yine aynı istatistik verilerine göre, 18.000 bin uyuşmazlığın %90'ı bir gün ve daha kısa sürede sonuçlanmıştır.

Arabuluculuk nedir?

Sistemik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması halinde çözüm önerisi de getirebilen uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve işçilik alacakları ve işe iade taleplerinde zorunlu olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemidir.

Arabuluculuğu, şimdilik sadece hukuk fakültesi mezunları yapabilmektedir. Avukatlık dışındaki diğer meslek mensupları için bu alan kapalıdır.

Zorunlu alanlar

İşçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade taleplerinde arabulucuya gitme zorunluluğu getirilmiştir.

İş kazası, meslek hastalığı nedeniyle talep edilecek maddi ve manevi tazminatlarla bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davalarında bu zorunluluk yoktur.

Dava Açılmasında Aranılan Belge

Bilindiği gibi davayı açana davacı denir. Davacı arabulucuya başvurmasına rağmen istediği menfaate kavuşamazsa dava açma hakkını elde edebilecektir. Bunun için de arabulucu vasıtasıyla anlaşmaya varamadığını belgelendirmek zorundadır. Bu belge de arabulucu tarafından düzenlenen son tutanaktır. Bu tutanağın dava dilekçesine eklenmesi gerekmektedir.

Arabulucuya Gitmeden Dava Açılması Hali

Davacının dava açabilmesi için arabuluculuk aşamasını mutlaka geçmesi gerekmektedir. Arabuluculuk, iş davalarında dava açmak için şart olarak getirilmiştir.

Bu şarta uyulmadan dava açıldığında mahkemece davacıya son tutanağı mahkemeye bir hafta içinde sunması gerektiğini aksi halde davayı rededeceğini bildirir.

Arabulucu tarafından düzenlenen son tutanak mahkemeye sunulmazsa dava usulden reddedilir. Ama zaten arabulucuya başvurulmadan doğrudan dava açıldığı anlaşılırsa mahkeme herhangi bir işlem yapmaksızın davayı usulden reddedecektir.

Arabuluculuk Sicili

Arabulucular, Adalet Bakanlığı Arabuluculuk Daire Başkanlığı tarafından tutulan sicile kayıt olurlar.

Arabulucular bu listede var ise uzmanlık alanlarına göre uzmanlık alanları yok ise sadece arabulucu olduklarını belirtilerek gösterilirler.

Arabulucular üç ayrı ilde görev yapabilirler. İşte bu illerdeki adalet komisyonlarına arabulucular listesi iletilir.

Arabuluculuk Bürosu

Arabuluculuğa başvuranları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere bazı adliyelerde arabuluculuk büroları kurulacaktır. Arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından yerine getirilecektir.

Zamanaşımının ve Hak Düşürücü Sürenin Durması

Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

Başvuru

Başvuru karşı tarafın, karşı taraf birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yerindeki veya işin yapıldığı yerdeki arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.

Arabulucu Seçimi

Davacı ve davalı listede kayıtlı bir arabulucu üzerinde anlaşılırsa o arabulucu görev alır. Böyle bir anlaşma yoksa arabulucu, ilgili büro tarafından belirlenir.

Tarafların iletişim bilgileri arabulucuya verilir. Arabulucu, her türlü iletişim vasıtasını kullanarak taraflara arabulucu olarak görevlendirildiğini belirterek ilk toplantının nerede, ne zaman yapılacağını bildirir.

Arabulucunun yetkili olmadığını iddia eden taraf bu durumu en geç ilk toplantıda itirazını yapmalıdır. Yetkiye ilişkin itirazı arabulucu değil ilgili sulh hukuk mahkemesi karara bağlar.

Bu arada şu hususu da belirtmek isterim, bir arabulucu görev yapmak istediği adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonun listesine adını yazdırır. En fazla üç komisyon listesine kayıt olunabilir.

Arabulucunun Görevi Tamamlama Süresi

Arabulucu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde kendisine yapılan başvuruyu sonuçlandırmak zorundadır. Sürenin yeterli olmaması durumunda bir hafta daha uzatılabilir.

Son Tutanak

Arabuluculuk faaliyetinde son tutanak çok önemlidir. Zira bu konudaki son faaliyet budur. Bu nedenle arabulucu, taraflara ulaşmamışsa ya da ulaşmış ama taraflar görüşmeye gelmemişse ya da görüşülmüş ama anlaşmaya varılmamışsa ya da anlaşmayla sonuçlanmışsa son tutanağı düzenleyerek durumu arabuluculuk bürosuna bildirir.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda işçinin işe başlatılması konusunda taraflar anlaşmışlarsa düzenlenen tutanakta işçinin işe başlatılma tarihi, ücret ve diğer parasal haklarının miktarı, işçinin işe başlatılmaması durumunda ödenecek işe başlatmama tazminatının parasal miktarı yer almalıdır.

Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.

Arabulucunun Toplantılarına Katılmamanın Sonuçları

Arabulucuyu ister taraflar ister arabuluculuk bürosu seçsin, tarafların görüşmelere katılmaları gerekmektedir.

İlk toplantıya geçerli bir mazereti olmaksızın katılmayan taraf kimse son tutanakta belirtilir. Toplantıya katılmadığı için arabuluculuk faaliyeti sona erdiğinden davada haklı bile çıksa yargılama giderlerinin tamamından sorumlu tutulur ayrıca lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Bu da bir iş davasında yaklaşık 3.000 TL'lik maliyet demektir. Oysa İşkur İl Müdürlüğündeki görüşmeye çağrılmasına rağmen gelinmediğinde 14.702 TL idari para cezası ödenmekteydi. Bununla karşılaştırıldığında çok düşük kalmaktadır.

İlk toplantıya iki taraf birden katılmazsa açtıkları davada yaptıkları yargılama gideri kendi üzerlerinde bırakılır.

Arabuluculuk Görüşmelerine Temsilciyle Katılma

Arabulucunun bu faaliyetine taraflar bizzat katılabilecekleri gibi, kanuni temsilcileri, avukatları ya da yazılı belgeyle yetkilendirdikleri çalışanlarıyla da kendilerini temsil ettirebilirler.

Uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de bu görüşmelere katılabilir.

Arabulucunun Ücreti

Arabulucu başvuruyu anlaşmayla sonuçlandırıldığında taraflar başka türlü kararlaştırmamışlarsa arabuluculuk ücreti Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre yarı yarıya ödenir.

Anlaşma olduğu için ücret en az 2 saat tutarında belirlenir.

İşe iade talepleri için de arabulucuya gidilmekteydi. İşe iade talebinde anlaşma olursa arabulucuya ödenecek ücret, işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamına, Tarifenin İkinci Kısımında gösterilen oranla çarpımıyla belirlenecektir. Örneğin bir arabulucunun görev yaptığını ve brüt 2.500TL ücretli çalışanın işe iadesine karar verildiğini varsaydığımızda, çalıştırılmadığı döneme ilişkin 4 aylık ücreti ile işe başlatılmaması durumunda ödenecek 6 aylık ücretinin toplamı olan 25.000 TL'nin %6'sı yani 1.500 TL'lik arabuluculuk ücreti ödenir.

Taraflar görüşmeye gelmediği için ya da 2 saatten az bir görüşme sonunda anlaşma sağlanamazsa, iki saatlik ücret arabulucuya Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. Anlaşmayla sonuçlanmayan görüşmeler iki saatten fazla sürmüştü fazlayı Adalet Bakanlığı değil taraflar karşılar.

Arabulucuya Adalet Bakanlığınca ve taraflarca yapılan ödemeler yargılama giderinden sayılır.

Arabulucunun ücretini karşılama konusunda adli yardıma ihtiyaç duyan taraf varsa, sulh hukuk mahkemesinin kararıyla adli yardımdan yararlanabilir. Zira kendisi ve ailesinin geçimini önemli ölçüde zor duruma düşürmeksizin, gereken yargılama veya takip giderlerini kısmen veya tamamen ödeme gücünden yoksun olan kimseler, iddia ve savunmalarında, geçici hukuki korunma taleplerinde ve icra takibinde, taleplerinin açıkça dayanaktan yoksun olmaması kaydıyla adli yardımdan yararlanabilirler.

Diğer Hususlar

Arabulucuya başvuru, görevlendirme ve arabuluculuk görüşmelerine ilişkin diğer hususlar çıkarılacak Yönetmelikte ayrıntılı olarak düzenleneceğinden şimdilik bu ve benzeri konular tam olarak aydınlatılmamıştır.

Öte taraftan hüküm bulunmayan hallerde 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümleri esas alınacaktır.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yer alan yasaya göre, iş mahkemeleri, Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) olumlu görüşü alınarak, tek hakimli ve asliye mahkemesi derecesinde, Adalet Bakanlığı'nca gerekli görülen yerlerde kurulacak. "Dava şartı olarak arabuluculuk" kurumunu da ilk kez uygulamaya koyan kanuna göre, düzenlemede yer alan uyuşmazlıklarda dava açmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu kılınıyor.

Bu kapsamda kanuna veya bireysel ya da toplu iş sözleşmesine dayanan işçi, işveren alacağı, tazminatı ve işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması dava şartı olarak aranacak. Arabulucuya başvurma zorunluluğu için alacak veya tazminat talebinin iş ilişkisinden kaynaklanması gerekecek.

İşçi kıdem, ihbar gibi tazminat ve fazla mesai, yıllık izin gibi ücret; işveren de alacak ve tazminat kalemleri için dava açmadan önce arabulucuya başvuracak. İşçi veya işverenin iş ilişkisi kapsamında birbirlerine hakaret etmekten kaynaklanan ya da işçinin iş yerindeki işverene ait mal ve malzemelere zarar vermesinden doğan tazminat talepleri de dava açılmadan önce arabulucuya götürülecek.

Arabulucuya başvurulmadan dava açılırsa herhangi bir işlem yapılmaksızın dava, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedilecek. Ancak iş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi, manevi tazminat davaları ve bunlarla ilgili rücu davalarında, arabuluculuk şartı aranmayacak. Arabuluculuk Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan, arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeleyerek, komisyon başkanlıklarına bildirecek.

Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden belirlenecek. Taraflar, listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşırca bu arabulucu görevlendirilecek. Gazeteciler ve gemi adamları da açacakları bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı, tazminatı, işe iade davalarında, arabulucuya başvuracak.

Yasa kapsamında arabulucuya başvuru şartını düzenleyen 3. madde ile yasanın "Yürürlükten kaldırılan hükümler"i içeren 11 ve 12. maddeleri 1 Ocak 2018'de yürürlüğe girecek. Diğer hükümler bugün yürürlüğe girdi.

- İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır.
- Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması hâlinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilir. Taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede iş mahkemesi yerine özel hakeme de götürülebilir. Arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle davanın usulden reddi hâlinde ret kararı taraflara resen tebliğ edilir. Kesinleşen ret kararının da resen tebliğinden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabilir.
- Mahkeme veya özel hakem, tazminat ile ücret ve diğer hakları, dava tarihindeki ücreti esas alarak parasal olarak belirler.
- Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde; İşe başlatma tarihini,

Ücret ve diğer hakların parasal miktarını,
İşçinin işe başlatılmaması durumunda tazminatın parasal miktarını, belirlemeleri zorunludur. Aksi takdirde anlaşma sağlanamamış sayılır ve son tutanak buna göre düzenlenir. İşçinin kararlaştırılan tarihte işe başlamaması hâlinde fesih geçerli hâle gelir ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olur.

- Bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.
- Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.
- İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları hakkında arabulucuya başvurma şartı uygulanmaz.
- Başvuru karşı tarafın, karşı taraf birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yerindeki veya işin yapıldığı yerdeki arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen Yazı İşleri Müdürlüğüne yapılır.
- Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.
- Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmi kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.
- Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.
- Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yerleşim yeri ve işin yapıldığı yere ilişkin belgelerini sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve onuncu fıkrada belirtilen süreler yeni

görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz büroya başvurma tarihi yetkili büroya başvurma tarihi olarak kabul edilir. Yetkili büro, arabulucu görevlendirir.

- Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.
- Arabulucu, taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması yahut yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.
- Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.
- Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesine göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz. İşe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısmı uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabul edilir.
- Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.
- Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleşebilmesi için işverenlerin arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması aranır.
- Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.
- Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilir ve son tutanağı imzalayabilir.

- İş sözleşmesinden kaynaklanmak kaydıyla hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti ve aşağıda belirtilen tazminatların zamanaşımı süresi beş yıldır.
Kıdem tazminatı,
İş sözleşmesinin bildirim şartına uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat,
Kötüniyet tazminatı,
İş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat,

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra sona eren iş sözleşmelerinden kaynaklanan yıllık izin ücreti ve tazminatlar hakkında uygulanır.

- Yıllık izin ücreti ve tazminatlar için bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce işlemeye başlamış bulunan zamanaşımı süreleri, değişiklikten önceki hükümlere tabi olmaya devam eder. Ancak, zamanaşımı süresinin henüz dolmamış kısmı, beş yıllık zaman aşımından uzun ise, beş yıllık sürenin geçmesiyle zamanaşımı süresi dolmuş olur.

İşçi ve işveren arasındaki anlaşmazlıklara ilişkin arabuluculuk sistemini getiren düzenlemenin de bulunduğu İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı, TBMM Genel Kurulunda kabul edilerek yasalaştı.

DAVA ŞARTI OLARAK ARABULUCULUK

Kanunla, "dava şartı olarak arabuluculuk" kurumu ilk kez hukuka giriyor ve düzenlemede yer alan uyuşmazlıklarda dava açmadan önce arabulucuya başvurulması zorunlu kılınıyor.

Kanuna veya bireysel ya da toplu iş sözleşmesine dayanan **işçi**, işveren alacağı, tazminatı ve işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulması dava şartı olarak aranacak.

TAZMİNAT TALEPLERİ İÇİN DE ÖNCE ARABULUCUYA GİDİLECEK

Arabulucuya başvurma zorunluluğu için alacak veya tazminat talebinin iş ilişkisinden kaynaklanması gerekecek. **İşçi** kıdem, ihbar gibi tazminat ve fazla mesai, yıllık izin gibi ücret; işveren de alacak ve tazminat kalemleri için dava açmadan önce arabulucuya başvuracak.

İşçi veya işverenin iş ilişkisi kapsamında birbirlerine hakaret etmekten kaynaklanan ya da işçinin iş yerindeki işverene ait mal ve malzemelere zarar vermesinden doğan tazminat talepleri de dava açılmadan önce arabulucuya götürülecek.

ARABULUCUYA BAŞVURULMADAN AÇILAN DAVA REDDEDİLECEK

Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine ekleyecek. Bu zorunluluğa uyulmazsa mahkeme davacıya son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulmasını, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderecek. İhtarın gereği yerine getirilmezse dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilecek.

Arabulucuya başvurulmadan dava açılırsa herhangi bir işlem yapılmaksızın dava, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedilecek.

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARINDA ARABULUCULUK YOK

İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi, manevi tazminat davaları, bunlarla ilgili rücu davalarında, arabuluculuk şartı aranmayacak.

Arabuluculuk Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan, arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeleyecek, komisyon başkanlıklarına bildirecek. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderecek.

TOPLANTIYA KATILMAYAN YARGILAMA GİDERLERİNİ ÖDEYECEK

Taraflardan biri, geçerli bir mazeret göstermeden ilk toplantıya katılmazsa, arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, davada kısmen veya tamamen haklı çıkarsa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu olacak. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmeyecek.

Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmadığı için sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda taraflar, yaptıkları yargılama giderlerini kendileri karşılayacak. Taraflar, arabuluculuk sonunda anlaşarsa arabuluculuk ücreti, belirtilen tarifeye göre, aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanacak.

Arabuluculuk sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya 2 saatten az süren görüşmeler sonunda

tarafının anlaşmamaları hallerinde, 2 saatlik ücret tutarı ileride haksız çıkacak taraftan tahsil edilmek üzere **Adalet Bakanlığı** bütçesinden ödenecek. 2017 yılı Arabuluculuk Ücret Tarifesine göre bir saatlik ücret miktarı 120 lira olduğundan, bu rakam 240 liradan az olamayacak.

TAŞERONLUKTA İŞE İADE

Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı halinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleştirilmesi için işverenler, arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılacak, iradeleri birbirine uygun olacak.

SON TUTANAĞA KADAR ZAMAN AŞIMI DURACAK

Arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk sonunda anlaşmaya varılırsa anlaşma uyarınca taraflarca ödenecek, anlaşmaya varılamazsa ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere bütçeye konulan ödenekten karşılanacak.

Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından, son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zaman aşımı duracak, hak düşürücü süre işlemeyecek.

Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilecek. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilecek ve son tutanağı imzalayabilecek.

GAZETECİLER DE YASA KAPSAMINDA

Gazeteciler ve gemi adamları da açacakları bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan **işçi** veya işveren alacağı, tazminatı, işe iade davalarında, arabulucuya başvuracak.

Arabulucuya başvurulmuş olmasını bir dava şartı olarak öngören maddede hüküm bulunmayan hallerde, niteliğine uygun düştüğü ölçüde Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümleri uygulanacak.

İŞ MAHKEMELERİ KANUNU

Kanun No. 7036

Kabul Tarihi:
12/10/2017

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; iş mahkemelerinin kuruluş, görev, yetki ve yargılama usulünü düzenlemektir.

İş mahkemelerinin kuruluşu

MADDE 2- (1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk

Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır.

Dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 3- (1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır.

(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.

(3) İş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(4) Arabuluculuk Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan bu madde uyarınca arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderir.

(5) Başvuru karşı tarafın, karşı taraf birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yerindeki veya işin yapıldığı yerdeki arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.

(6) Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.

(7) Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmi kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(8) Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.

(9) Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yerleşim yeri ve işin yapıldığı yere ilişkin belgelerini sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim

eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve onuncu fıkrada belirtilen süreler yeni görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz büroya başvurma tarihi yetkili büroya başvurma tarihi olarak kabul edilir. Yetkili büro, altıncı fıkra uyarınca arabulucu görevlendirir.

(10) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

(11) Arabulucu, taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması yahut yapılan görüşmeler sonucunda anlaşmaya varılması veya varılamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.

(12) Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmez. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(13) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz. İşe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısmı uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabul edilir.

(14) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit şekilde Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(15) Asıl işveren-alt işveren ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekleşebilmesi için işverenlerin arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması aranır.

(16) Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(17) Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

(18) Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. İşverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanı da görüşmelerde işvereni temsil edebilir ve son tutanağı imzalayabilir.

(19) Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça, arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.

(20) 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunda düzenlenen gazeteci ile 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanununda düzenlenen gemiadamı, bu madde kapsamında işçi sayılır.

(21) Bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düştüğü ölçüde 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu hükümleri uygulanır.

(22) Arabuluculuğa başvuru usulü, arabulucunun görevlendirilmesi ve arabuluculuk görüşmelerine ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna başvuru zorunluluğu

MADDE 4- (1) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunludur. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan başvuruya altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması şarttır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

(2) Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Kuruma resen ihbar edilir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Kurum, yanında katıldığı taraf başvurmasa dahi kanun yoluna başvurabilir. Kurum, yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür.

Görev

MADDE 5- (1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar.

Yetki

MADDE 6- (1) İş mahkemelerinde açılacak davalarda yetkili mahkeme, davalı gerçek veya tüzel kişinin davanın açıldığı tarihteki yerleşim yeri mahkemesi ile işin veya işlemin yapıldığı yer mahkemesidir.

(2) Davalı birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yeri mahkemesi de yetkilidir.

(3) İş kazasından doğan tazminat davalarında, iş kazasının veya zararın meydana geldiği yer ile zarar gören işçinin yerleşim yeri mahkemesi de yetkilidir.

(4) İş mahkemelerinin yetkilerine ilişkin olarak diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(5) Bu madde hükümlerine aykırı yetki sözleşmeleri geçersizdir.

Yargılama usulü ve kanun yolları

MADDE 7- (1) İş mahkemelerinde basit yargılama usulü uygulanır.

(2) Davaların yığılması hâlinde, her bir talebe ilişkin vakıalar bakımından ispat yükü ve deliller ayrı ayrı değerlendirilir.

(3) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun kanun yollarına ilişkin hükümleri, iş mahkemelerince verilen kararlar hakkında da uygulanır.

(4) Kanun yoluna başvuru süresi, ilamın taraflara tebliğinden itibaren işlemeye başlar.

(5) Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca ivedilikle karara bağlanır.

Temyiz edilemeyen kararlar

MADDE 8- (1) Diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, aşağıda belirtilen dava ve işlerde verilen kararlar hakkında temyiz yoluna başvurulamaz:

a) 4857 sayılı Kanunun 20 nci maddesi uyarınca açılan fesih bildirimine itiraz davalarında verilen kararlar.

b) İşveren tarafından toplu iş sözleşmesi veya işyeri düzenlemeleri uyarınca işçiye verilen disiplin cezalarının iptali için açılan davalarda verilen kararlar.

c) 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun;

1) 24 üncü maddesinin birinci ve beşinci fıkraları,

2) 34 üncü maddesinin dördüncü fıkrası,

3) 53 üncü maddesinin birinci fıkrası,

4) 71 inci maddesinin birinci fıkrası,

kapsamında açılan davalarda verilen kararlar.

ç) 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun;

1) 10 uncu maddesinin sekizinci fıkrası,

2) 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrası,

kapsamında açılan davalarda verilen kararlar.

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 9- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6100 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 10- (1) 30/1/1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, yürürlükten kaldırılan 5521 sayılı Kanuna yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır.

MADDE 11- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminden itibaren bir ay içinde işe iade talebiyle, İş Mahkemeleri Kanunu hükümleri uyarınca arabulucuya başvurmak zorundadır. Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması hâlinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren, iki hafta içinde iş mahkemesinde dava açılabilir. Taraflar anlaşılırsa uyuşmazlık aynı sürede iş mahkemesi yerine özel hakeme de

götürülebilir. Arabulucuya başvurmaksızın doğrudan dava açılması sebebiyle davanın usulden reddi hâlinde ret kararı taraflara resen tebliğ edilir. Kesinleşen ret kararının da resen tebliğinden itibaren iki hafta içinde arabulucuya başvurulabilir.”

“Dava ivedilikle sonuçlandırılır. Mahkemece verilen karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde, bölge adliye mahkemesi ivedilikle ve kesin olarak karar verir.”

MADDE 12- 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine üçüncü ve mevcut beşinci fıkralarından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Mahkeme veya özel hakem, ikinci fıkrada düzenlenen tazminat ile üçüncü fıkrada düzenlenen ücret ve diğer hakları, dava tarihindeki ücreti esas alarak parasal olarak belirler.”

“Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların, işçinin işe başlatılması konusunda anlaşmaları hâlinde;

- a) İşe başlatma tarihini,
- b) Üçüncü fıkrada düzenlenen ücret ve diğer hakların parasal miktarını,
- c) İşçinin işe başlatılmaması durumunda ikinci fıkrada düzenlenen tazminatın parasal miktarını,

belirlemeleri zorunludur. Aksi takdirde anlaşma sağlanamamış sayılır ve son tutanak buna göre düzenlenir. İşçinin kararlaştırılan tarihte işe başlamaması hâlinde fesih geçerli hâle gelir ve işveren sadece bunun hukuki sonuçları ile sorumlu olur.”

MADDE 13- 4857 sayılı Kanunun 91 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İşçilerin kanundan, iş ve toplu iş sözleşmesinden doğan bireysel alacaklarına ilişkin başvuruları üzerine, iş sözleşmesinin devam etmesi kaydıyla birinci fıkra hükmü uyarınca işlem yapılabilir.”

MADDE 14- 4857 sayılı Kanunun 92 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ve işçi şikayetlerini inceleyen bölge müdürlüğü memurları” ibaresi ile üçüncü fıkrasında yer alan “ile işçi şikayetlerini incelemekle görevli bölge müdürlüğü memurları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 15- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Zamanaşımı süresi

EK MADDE 3- İş sözleşmesinden kaynaklanmak kaydıyla hangi kanuna tabi olursa olsun, yıllık izin ücreti ve aşağıda belirtilen tazminatların zamanaşımı süresi beş yıldır.

- a) Kıdem tazminatı.
- b) İş sözleşmesinin bildirim şartına uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat.
- c) Kötüniyet tazminatı.
- d) İş sözleşmesinin eşit davranma ilkesine uyulmaksızın feshinden kaynaklanan tazminat.”

MADDE 16- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Ek 3 üncü madde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra sona eren iş sözleşmelerinden kaynaklanan yıllık izin ücreti ve tazminatlar hakkında uygulanır.

Ek 3 üncü maddede belirtilen yıllık izin ücreti ve tazminatlar için bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce işlemeye başlamış bulunan zamanaşımı süreleri, değişiklikten önceki hükümlere tabi olmaya devam eder. Ancak, zamanaşımı süresinin henüz dolmamış kısmı, ek 3 üncü maddede öngörülen süreden uzun ise, ek 3 üncü maddede öngörülen sürenin geçmesiyle zamanaşımı süresi dolmuş olur.”

MADDE 17- 7/6/2012 tarihli ve 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine “gerçekleştiren,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen,” ibaresi ve (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) İdare: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumlar ile 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahalli idareler ve bu idareler tarafından kurulan işletmeleri, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmelerini, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları,”

MADDE 18- 6325 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ taraflar da” ibaresi “ taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 6325 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Daire Başkanlığı, arabulucuların uzmanlık alanlarını ve uzmanlığa ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 20- 6325 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 21- 6325 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Arabuluculuk ücretini karşılamak için adli yardıma ihtiyaç duyan taraf, arabuluculuk bürosunun bulunduğu yerdeki sulh hukuk mahkemesinin kararıyla adli yardımdan yararlanabilir. Bu konuda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 334 ila 340 ıncı maddeleri kıyasen uygulanır.”

MADDE 22- 6325 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(6) Arabuluculuk müzakerelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. Uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de müzakerelerde hazır bulundurulabilir.”

“(7) Tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde arabulucu bir çözüm önerisinde bulunabilir.

(8) Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi, üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşavirinden oluşan komisyon temsil eder. Komisyon, arabuluculuk müzakereleri sonunda gerekçeli bir rapor düzenler ve beş yıl boyunca saklar.

(9) Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldıkları kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.

(10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 23- 6325 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “ taraflar veya vekillerince” ibareleri “ taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarınca” şeklinde değiştirilmiştir.

“d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı tespit edilmesi.”

MADDE 24- 6325 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “ asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden” ibaresi “ arabulucunun görev yaptığı yer sulh hukuk mahkemesinden” şeklinde ve üçüncü

fikrasında yer alan “üzerinden de yapılabilir” ibaresi “üzerinden yapılır” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(4) Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.

(5) Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmaz.”

MADDE 25- 6325 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (e) bendinde yer alan “ve uygulamalı” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

ç) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak,

“(4) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabulucuları, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına gönderir. Bir arabulucu, en fazla üç komisyon listesine kaydolabilir.”

MADDE 26- 6325 sayılı Kanununun 28 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Arabuluculuğa başvuranları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde arabuluculuk büroları kurulur. Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından, münhasıran bu bürolarda çalışmak üzere bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel görevlendirilir. Arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir.”

MADDE 27- 6325 sayılı Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu” ibaresi “Hâkimler ve Savcılar Kurulu” şeklinde değiştirilmiş, (g) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş, diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve mevcut (h) bendinde yer alan “Müdürü” ibaresi “Başkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

“(ğ) Kendisine mensup işçi sayısı en çok olan üç işçi sendikaları konfederasyonunca seçilecek birer temsilci.

h) En çok işveren mensubu olan işveren sendikaları konfederasyonunca seçilecek bir temsilci.”

MADDE 28- 6325 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ve uygulamalı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 29- 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasına dördüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkranın mevcut beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi iki ay içinde kararını verir.”

“Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay, uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.”

MADDE 30- 6356 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin ikinci fıkrasına ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve fıkranın mevcut üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir.”

“Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtayca on beş gün içinde kesin olarak karar verilir.”

MADDE 31- 6356 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mahkemece verilen karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi kesin olarak karar verir.”

MADDE 32- 6356 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi on beş gün içinde kesin olarak karar verir.”

MADDE 33- 6356 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin altıncı fıkrasının dördüncü ve beşinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mahkemece verilen karar hakkında, ilgililerce veya Bakanlıkça istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir. Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay, temyiz talebini bir ay içinde kesin olarak karara bağlar.”

MADDE 34- 6356 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Bunların dışındaki itirazlar için mahkeme, duruşma yaparak karar verir ve bu karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kararını verir.”

“Bu karara karşı temyiz yoluna başvurulması hâlinde Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir.”

MADDE 35- 6356 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi, uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.”

MADDE 36- 6356 sayılı Kanunun 71 inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Karar hakkında istinaf yoluna başvurulması hâlinde bölge adliye mahkemesi bir ay içinde kesin olarak karar verir.”

MADDE 37- 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür.”

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir.

Yürürlük

MADDE 38- (1) Bu Kanunun;

a) 3 üncü, 11 inci ve 12 nci maddeleri 1/1/2018 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22 Haziran 2012 CUMA Resmî Gazete Sayı : 28331

KANUN

HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU

Kanun No. 6325 Kabul Tarihi: 7/6/2012

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde

uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf

edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır. Şu kadar ki, aile

içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli değildir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş

bulunan gerçek kişiyi,

b) Arabuluculuk: Sistemik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, ÇÖZÜM ÖNERİSİ DE GETİREBİLEN uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

ç) Daire Başkanlığı: Hukuk Gçleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Arabuluculuk Daire Başkanlığını,

d) Genel Müdürlük: Hukuk Gçleri Genel Müdürlüğünü,

e) Kurul: Arabuluculuk Kurulunu,

f) Sicil: Arabulucular sicilini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Arabuluculuğa İlişkin Temel İlkeler

İradi olma ve eşitlik

MADDE 3 – (1) Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten

vazgeçmek konusunda serbesttirler.

(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Gizlilik

MADDE 4 – (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine

sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar da bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.

Beyan veya belgelerin kullanılmaması

MADDE 5 – (1) Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dâhil üçüncü bir kişi, uyuşmazlıkla ilgili

olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri delil olarak

ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz:

a) Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.

b) Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler.

c) Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakıa veya iddianın

kabulü.

ç) Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler.

(2) Birinci fıkra hükmü, beyan veya belgenin şekline bakılmaksızın uygulanır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen bilgilerin açıklanması mahkeme, hakem veya herhangi bir idari makam tarafından

istenemez. Bu beyan veya belgeler, birinci fıkrada öngörülenin aksine, delil olarak sunulmuş olsa dahi hükme esas

alınamaz. Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hükmü tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda

varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

(4) Yukarıdaki fıkralar, arabuluculuğun konusuyla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın, hukuk davası ve

tahkimde uygulanır.

(5) Birinci fıkrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, hukuk davası ve tahkimde ileri sürülebilen

deliller, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arabulucuların Hak ve Yükümlülükleri

Unvanın kullanılması

MADDE 6 – (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptirler.

(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır.

Ücret ve masrafların istenmesi

MADDE 7 – (1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir.

Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu

Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ücret ile masraf taraflarca eşit olarak karşılanır.

(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri

tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldır.

Taraflarla görüşme ve iletişim kurulması

MADDE 8 – (1) Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya birlikte görüşebilir ve iletişim kurabilir.

Taraflar bu görüşmelere vekilleri aracılığıyla da katılabilirler.

Görevin özenle ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi

MADDE 9 – (1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve çabı yerine getirir.

(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve

çartların varlığı hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar,

arabulucudan birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.

(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.

(4) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlıkla ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin

avukatı olarak görev üstlenemez.

Reklam yasağı

MADDE 10 – (1) Arabulucuların iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü teğebbüs ve harekette

bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat ve akademik unvanlarından başka sıfat

kullanmaları yasaktır.

Tarafların aydınlatılması

MADDE 11 – (1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve

sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.

Aidat ödenmesi

MADDE 12 – (1) Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır.

(2) Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucuya başvuru

MADDE 13 – (1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurur

konusunda anlaşılabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap

verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.

Arabulucunun seçilmesi

MADDE 14 – (1) Bağkaca bir usul kararlaştırılmadıkça arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi

MADDE 15 – (1) Arabulucu, seçildikten sonra tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.

(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydıyla arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler.

(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyumsuzluğun niteliğini, tarafların isteklerini ve uyumsuzluğun

hızlı bir şekilde çözülmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.

(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler

arabulucu tarafından yapılamaz.

(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama,

mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine üç aya kadar uzatılabilir.

(6) Taraflar arabuluculuk müzakerelerine bizzat veya vekilleri aracılığıyla katılabilirler.

Arabuluculuk sürecinin başlaması ve sürelerine etkisi

MADDE 16 – (1) Arabuluculuk süreci, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk

toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu

durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Dava açılmasından sonra arabulucuya

başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların

arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya

da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü

sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Arabuluculuğun sona ermesi

MADDE 17 – (1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyeti sona erer:

a) Tarafların anlaşmaya varması.

b) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun

arabulucu tarafından tespit edilmesi.

c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.

ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.

d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı veya 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi

Kanunu gereğince uzlaşma kapsamına girmeyen bir suçla ilgili olduğunun tespit edilmesi.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaştıkları, anlaşmadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl

sonuçlandığı bir tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar veya

vekilleri tarafından imzalanır. Belge taraflar veya vekillerince imzalanmazsa, sebebi belirtilmek suretiyle sadece arabulucu

tarafından imzalanır.

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların

yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.

(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim,

tevdii edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır.

Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlediği son tutanağın bir örneğini arabuluculuk faaliyetinin sona

ermesinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğe gönderir.

Tarafların anlaşması

MADDE 18 – (1) Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma

belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine

ilişkin çerh verilmesini talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra

edilebilirliğine ilişkin çerh verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin çerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu çerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır.

(3) İcra edilebilirlik çerhinin verilmesi, çekişmesiz yargı içidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden de

yapılabilir. Ancak arabuluculuğa elverişli olan aile hukukuna ilişkin uyuşmazlıklarda inceleme duruşmalı olarak

yapılır. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı

hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik Ğerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru ile

bunun üzerine verilecek kararlara karğı ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar

anlaşma belgesini icra edilebilirlik Ğerhi verdirmeden başka bir resmî işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de

maktu olarak alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Arabulucular Sicili

Arabulucular sicilinin tutulması

MADDE 19 – (1) Daire Başkanlığı, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış

kişilerin sicilini tutar. Bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgiler, Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da

duyurulur.

(2) Arabulucular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Arabulucular siciline kayıt şartları

MADDE 20 – (1) Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabulucular siciline kaydedilebilmek için;

a) Türk vatandağı olmak,

b) Mesleğinde en az beğ yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,

c) Tam ehliyetli olmak,

ç) Kasten işlenmiş bir suçtan mahkûm olmamak,

d) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olmak,

gerekir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

Arabulucular sicilinden silinme

MADDE 21 – (1) Daire Başkanlığı, arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya

daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydını siler.

(2) Daire Başkanlığı, bu Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit ettiği arabulucuyu

yazılı olarak uyarır; bu uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun savunmasını aldıktan sonra, gerekirse adının

sicilden silinmesini Kuruldan talep eder.

(3) Arabulucu, arabulucular sicilinden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları

Arabuluculuk eğitimi

MADDE 22 – (1) Arabuluculuk eğitimi, hukuk fakültesinin tamamlanmasından sonra alınan, arabuluculuk

faaliyetinin yürütülmesiyle ilgili temel bilgileri, iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve

davranış psikolojisi ile yönetmelikte gösterilecek olan diğer teorik ve pratik bilgileri içeren eğitimi ifade eder.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi

MADDE 23 – (1) Arabuluculuk eğitimi, bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerin hukuk fakülteleri,

Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Bu kuruluşlar Bakanlıktan izin alarak eğitim

verebilirler. Ğzin verilen eğitim kuruluşlarının listesi elektronik ortamda yayımlanır.

(2) Ğzin için yazılı olarak başvurulur. Bu başvuruda eğitim programı, eğiticilerin sayısı ve uzmanlıkları ile

eğitim kuruluşu veya eğitim programının finansman kaynakları hakkında gerekçeli bilgi verilir.

(3) Başvuruda sunulan belgelere dayalı olarak, eğitimin amacına ulaşacağı ve eğitim kuruluşlarında eğitim

faaliyetinin devamlılığının sağlanacağı tespit edilirse, ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere

izin verilir.

İzin süresinin uzatılması

MADDE 24 – (1) Sicile kayıtlı olan bir eğitim kuruluşu kayıt süresinin bitiminden en erken bir yıl ve en geç

üç ay önce, sicildeki kaydının geçerlilik süresinin uzatılmasını yazılı olarak talep edebilir. Eğitim kuruluşunun 26 ncı

maddeye göre sunduğu raporlardan, arabuluculuk eğitiminin başarılı şekilde devam ettiğinin anlaşıldığı ve 27 nci

maddede belirtilen sebeplerin bulunmadığı hâllerde, verilmiş bulunan iznin geçerlilik süresi her defasında üç yıl

uzatılabilir. Eğitim kuruluşu, süresi içinde yaptığı başvuru hakkında karar verilinceye kadar listede kayıtlı kalır.

Arabuluculuk yetki belgesi

MADDE 25 – (1) Eğitim kuruluşları, eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişilere arabuluculuk eğitimini

tamamladıklarına dair bir belge verir.

Daire Başkanlığına bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 26 – (1) Eğitim kuruluşları, her yıl ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim

faaliyetinin kapsamı, içeriği ve başarısı konusunda Daire Başkanlığına bir rapor sunar.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 27 – (1) Aşağıdaki hâllerde eğitim kuruluşuna verilmiş olan izin, Bakanlığın talebi üzerine Kurul

tarafından iptal edilir:

- a) Ėzin verilebilmesi için aranan Ėartlardan birinin ortadan kalkmış veya mevcut olmadığının tespit edilmiş olması.
- b) Eğitimin yeterli şekilde verilememesi.
- c) Arabuluculuk yetki belgelerinin dūzenlenmesinde sahtecilik veya önemli hatalar yapılması.
- ç) 26 ncı maddedeki rapor verme yūkūmlūlūėunun yapılan ihtar a raėmen yerine getirilmemesi.
- d) Eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanmadığının tespit edilmesi.

YEDİNCİ BÖLŪM

Kuruluş ve Gōrevler

Kuruluş ve teşkilat

MADDE 28 – (1) Bu Kanunda belirtilen gōrevleri yerine getirmek ūzere, Genel Mūdūrlūk būnyesinde Daire

Bağkanlığı kurulur.

(2) Arabuluculuk hizmetlerine iliėkin olarak bu Kanunda belirtilen gōrevleri yerine getirmek ūzere, Bakanlık

būnyesinde Arabuluculuk Kurulu oluřturulur.

Daire Bağkanlığı

MADDE 29 – (1) Daire Bağkanlığı, bir daire bağkanı, yeteri kadar tetkik hākimi ve diğer personelden oluşur.

Daire Bağkanlığının gōrevleri

MADDE 30 – (1) Daire Bağkanlığının gōrevleri şunlardır:

- a) Arabuluculuk hizmetlerinin dūzenli ve verimli olarak yūrūtūlmesini saėlamak.
- b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teğvik etmek ve desteklemek.
- c) Kurulun çalıřması ile ilgili her tūrlū karar ve iėlemi yūrūtmek ve gōrevleri ile ilgili bakanlık, diėer kamu kurum ve kuruluřları, ūniversiteler, kamu kurumu niteliėindeki meslek kuruluřları, kamu yararına çalıřan vakıf ve dernekler ile uygun gōrūlen gōnūllū gerçek ve tūzel kiřilerle iėbirliėi yapmak.
- ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları dūzenlemek veya desteklemek.
- d) Ūlke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.
- e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan bağvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik sūresinin uzatılması talebinin karara bağlanmasını Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.
- f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara baėlamak, 21 inci maddenin birinci ve ūçūncū fıkraları kapsamında arabulucunun sicilinden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kiřilere iliėkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.
- g) Arabulucular tarafından arabuluculuk faaliyeti sonunda dūzenlenen son tutanakların kayıtlarını tutmak ve

birer örneklerini saklamak.

ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel

Müdürlüğe öneride bulunmak.

h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.

ı) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifelerini hazırlamak.

Kurul

MADDE 31 – (1) Kurul aşağıdaki üyelere oluşur:

a) Hukuk Şişleri Genel Müdürü.

b) Daire Başkanı.

c) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa

ayrılmış hâkimler arasından seçilecek iki hâkim.

ç) Türkiye Barolar Birliğinden üç temsilci.

d) Türkiye Noterler Birliğinden bir temsilci.

e) Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından bir öğretim üyesi.

f) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu.

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci.

ğ) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan bir temsilci.

h) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürü.

(2) Başkan ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurul başkanı Genel Müdürdür. Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi Daire Başkanı

tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul, mart ve eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az beş

üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabilir.

(5) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya katılmayan

üyenin üyeliği düşer.

(6) Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeler

yeniden görevlendirilebilir.

(7) Başkan yerden katılan Kurul üyelerinin gündelik, yol gideri, konaklama ve diğer zorunlu giderleri 10/2/1954

tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Bakanlıkça karşılanır.

(8) Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun görevleri

MADDE 32 – (1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.

b) Arabuluculuk eğitimine ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit

etmek.

c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.

ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetmelik taslaklarına,

gerekirse değişiklik yaparak son Çeklini vermek.

d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.

e) 21 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arabulucunun sicilinden silinmesine karar vermek.

f) Arabulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.

g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifelerini gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.

ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.

h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.

ı) Daire Başkanlığının faaliyet planında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Gizliliğin ihlali

MADDE 33 – (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken

korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması Çikâyete bağlıdır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son ve Geçici Hükümler

Kadrolar

MADDE 34 – (1) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190

sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet

Bakanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 35 – (1) 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının

(d) bendine “Hakemlik” ibaresinden sonra gelmek üzere “arabuluculuk,” ibaresi eklenmiştir.

(2) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun;

a) 137 nci maddesinin birinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa” ibaresi,

b) 140 inci maddesinin ikinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa”, üçüncü

fıkrasına “sulh” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuk” ibaresi,

c) 320 nci maddesinin ikinci fıkrasına “ tarafları sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa”

ibaresi,

eklenmiştir.

Yönetmelikler

MADDE 36 – (1) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi ile eğitimin süresi, içeriği ve

standartları, yapılacak olan yazılı ve uygulamalı sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabulucular sicilinin

düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile bu Kanunun

uygulanmasını gösteren diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde kuruluş ve teğkilatlanma

tamamlanır.

(2) Bu Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen kurum ve kuruluşlar, Kurulda görev yapacak temsilcileri

Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe bildirirler. Ėlk üç yıl için Adalet Bakanı tarafından

seçilecek üç arabulucu yerine 31 inci maddenin birinci fıkrasının (ç), (g) ve (ğ) bentlerindeki kurumlar birer fazla

temsilci bildirirler.

(3) Arabulucu yerine ilgili kurumlardan bildirilen temsilcilerin Kuruldaki görev süresi bir yıldır. Adalet

Bakanlığı tarafından bu sürenin sonunda seçilecek üç arabulucu ismi Kurula bildirilir. Bu şekilde seçimi yapılan

arabulucular yerlerine atandıkları Kurul üyelerinin görev sürelerini tamamlarlar.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kuruluş ve teğkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren üç ay içinde Kurul

toplınır. Kurulun ilk toplantı tarihi, Kurul üyeleri bakımından üç yıllık görev süresinin bağlangıcı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay

içinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 37 – (1) Bu Kanunun;

a) 28 ilâ 32 nci maddeleri ile geçici maddeleri yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinden bir yıl sonra,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21/6/2012

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIğI

TEğKİLATI : MERKEZ

(II) SAYILI CETVEL

ĖHDAS EDĖLEN KADROLAR

(MESLEK MENSUPLARI)

SERBEST TUTULAN

KADRO KADRO

UNVANI DERECESĖ ADEDĖ ADEDĖ TOPLAM

Daire Bağkanı 1 1 - 1

Tetkik Hâkimi 3 3 - 3

TOPLAM 4 - 4

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEĐKĐLATI : MERKEZ

(I) SAYILI CETVEL

ĐHDAS EDĐLEN KADROLAR

(MESLEK MENSUPLARI)

SERBEST TUTULAN

KADRO KADRO

SINIFI UNVANI DERECESĐ ADEDĐ ADEDĐ TOPLAM

GĐH ğube Mđdđrđ 1 1 - 1

GĐH ğube Mđdđrđ 2 1 - 1

GĐH V.H.K.Đ. 9 5 - 5

GĐH Memur 9 5 - 5

TH Sosyolog 8 2 - 2

SH Sosyal ĐalıĐmacı 8 2 - 2

SH Psikolog 8 2 - 2

TOPLAM 18 - 18

7036 sayılı İŞ Mahkemeleri Kanunu resmi gazetenin 25 Ekim 2017 tarih ve 30221 sayılı nđshasında yayımlanarak yđrđrlđĐe girmiŐtir. Yeni Kanun eski 5521 sayılı İŞ Mahkemeleri Kanununu yđrđrlükten kaldırmaktan başka iş yargısı ve 4857 sayılı İŞ Kanununda da önemli deĐiŐiklikleri ve yenilikleri de beraberinde getirmiŐtir. Buna ğore yeni Kanunun bu iki ağıdan ele alınması gerekliliği doĐmuŐtur. İlk yazımızı da yeni Kanunun iş yargısı hakkında getirdiği yeniliklere ve deĐiŐikliklere ayırmayı uygun gđrdđk.

7036 sayılı Kanunun iş yargısında üç önemli yeniliği/deĐiŐikliĐi iğerdiği gđrđlmektedir. Bunları iş uyuşmazlıklarında arabuluculuk sđrecinin zorunlu hale getirilmesi, sosyal gđvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda Sosyal Gđvenlik Kurumuna baŐvurmanın zorunlu hale getirilmesi ve idari para cezalarına itiraz mercii hakkında değişiklikler olarak baŐlıklandırmak mđmkündür.

İŞ Uyuşmazlıklarında Arabulucu Zorunlu Hale Gelmiştir.

7036 sayılı İŞ Mahkemeleri Kanununun ‘Dava Şartı olarak arabuluculuk’ başlıklı 3 üncü maddesine ve Kanunun yđrđrlük maddesine ğore 01.01.2018 tarihinden itibaren ğore Kanuna, bireysel veya toplu iş sđzleŐmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle aÇılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava Şartı haline gelmiştir. Buna ğore 01.01.2018 tarihinden önce ortaya ĐıkmıŐ uyuşmazlıklarda arabulucuya başvurma zorunluluğu bulunmamaktadır. EĞer dava iş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan

maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davaları ise arabulucuya başvurma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Buna göre davacının (işçi-gazeteci-gemiadamı-Borçlar Kanunu hükümlerine göre çalışan işçi veya işveren) iş mahkemesinde dava açtığı anda arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılmadığına ilişkin son tutanağın aslını veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde;

- Mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilecek ve ihtarın gereği yerine getirilmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğe çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilecektir.

- Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığının anlaşılması hâlinde ise herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilecektir.

Bu başvurunun karşı tarafın, karşı taraf birden fazla ise bunlardan birinin yerleşim yerindeki veya işin yapıldığı yerdeki arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılması gerekmektedir. Arabulucu komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenecektir. Eğer taraflar listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmışlarsa bu durumda bu arabulucuya görev verilecektir.

Ayrıca başvuran tarafın, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna vermesi gerekmektedir.

Arabulucunun, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırması beklenmektedir. Bu sürenin zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta daha uzatılabilmesi olanaklıdır.

Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksizin ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilecek ve bu taraf ileride sürdürülecek davada kısmen veya tamamen haklı çıksa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulacaktır. Ayrıca bu taraf lehine vekalet ücretine de hükmedilmeyecektir. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda ise tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılacaktır.

Düzenlenen bir diğer husus ise arabuluculuk ücreti hakkındadır. Buna göre tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısımına göre aksi

kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit Şekilde karşılanır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısımında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz. İŞe iade talebiyle yapılan görüşmelerde tarafların anlaşmaları durumunda, arabulucuya ödenecek ücretin belirlenmesinde işçiye işe başlatılmaması hâlinde ödenecek tazminat miktarı ile çalıştırılmadığı süre için ödenecek ücret ve diğer haklarının toplamı, Tarifenin İkinci Kısım uyarınca üzerinde anlaşılan miktar olarak kabul edilir. Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşılamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısımına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saati aşan kısma ilişkin ücret aksi kararlaştırılmadıkça taraflarca eşit Şekilde Tarifenin Birinci Kısımına göre karşılanır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır. Ayrıca arabuluculuk faaliyeti nedeniyle arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

İş uyuşmazlığında asıl işveren-alt işveren (taşeron) ilişkisinin varlığı hâlinde işe iade talebiyle arabulucuya başvurulduğunda, anlaşmanın gerçekteşebilmesi için işverenlerin arabuluculuk görüşmelerine birlikte katılmaları ve iradelerinin birbirine uygun olması aranır.

Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı (örneğin kıdem ve ihbar tazminatı, yıllık izin ücreti, ücret vb.) duracak ve hak düşürücü süre (örneğin işe iade davası açma süresi vb.) işlemeyecektir.

Arabuluculuk görüşmelerine tarafların bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilmeleri olanaklı olup, işverenin yazılı belgeyle yetkilendirdiği çalışanının da görüşmelerde işvereni temsil etmesi ve son tutanağı imzalayabilmesi mümkündür.

Sosyal Güvenlik Mevzuatından Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Sosyal Güvenlik Kurumuna Başvurmak Zorunlu Hale Gelmiştir.

Kanunun ‘Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurma zorunluluğu’ başlıklı 4 üncü maddesiyle 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç olmak üzere, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurmak zorunlu hale gelmiştir. Diğer kanunlarda öngörülen süreler saklı kalmak kaydıyla yapılan başvuruya altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılacaktır. Kuruma karşı dava açılabilmesi için taleplerin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması Şart koşulmuştur. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

İdari Para Cezalarına İtiraz Artık İş Mahkemelerine Yapılacaktır.

Kanunun 'Görev' başlıklı 5 inci maddesinin (b) bendi uyarınca bugüne kadar sulh ceza mahkemeleri yetkisinde olan idari para cezalarına itirazlara ilişkin dava ve işlere artık iş mahkemeleri bakacaktır. Buradaki idari para cezalarından iş ve sosyal güvenlik mevzuatı uyarınca yetkili makamlarca (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu vb.) uygulanan idari para cezaları anlaşılmalıdır.